

Hospitals de Catalunya

L'Hospital de Vich

per

MARTI GENIS I AGUILAR

EL bon excursionista que roda el món, agra-dós de veure i estudiar paisatges, monuments i pobles, quan la carretera que ve de Barcelona el porta de la plaça d'En Balmes al començament de les espaioses rambles que envolten la ciutat tota de Vich, la primera construcció urbana que el fa deturar per tal de contemplar-la, és la Santa casa dels malalts. Amb un petit jardí al davant, s'aixeca una façana de pedra enfosquida pel temps, modesta i sèria en els detalls, corresponent dintre l'estil del segle XVII en què fou bastida, al seu benèfic objecte.

És l'*Hospital de la Santa Creu*; l'*Hospital de Terrades*; el *Sant Hospital de Vich*.

A un costat, i amb comunicació amb ella, s'aixeca, com una germana que l'empara, una petita bella Església.

L'esperit observador del viatger s'adona insensiblement que entra a una ciutat on els sentiments humanitaris no hi són pas estranys. I és així en realitat. La bona anomenada de piadosa i caritativa amb què l'adornen molts d'aquells qui d'ella parlen, és ben merescuda. En la història de la seva religiositat i excel·leix la claror viva la virtut teològica de la Caritat: així l'òculta, la individual, en què la mà dreta no sap allò de l'esquerra, com la de les corporacions oficials protectores del poble, o de les associacions populars benèfiques. Però aquella que té cura dels pobres malalts; que els acull, que els assisteix i els aconsola; aquella on culmina l'amor al proïsme; la que en petits llocs i en les grans urbs ha alçat cases de socorsos pels que pateixen, és la que santament labora en els Hospitals.

Com i quan s'és posat Vich al rengle, si no a la davantera, dels pobles que han practicat així el diví manament: "Amaràs a Déu sobre totes les coses i al proïsme com a tu mateix per amor de Déu"?

Confuses com són les dades històriques per aclarir aquest punt com tants d'altres, tenim, però, comprovants que en el segle del Cristianisme Vich ja gaudia d'una casa, d'un Hospital, que aixoplugava principalment clergues malalts.

No tenim d'aquí ni d'altres bandes anteriors referències; per tal, com ja és sabut, que en les antigues civilitzacions els impulsos de la caritat no entraven gaire en la llur constitució moral. Les divinitats mitològiques d'aquells Imperis que enlluernen la història amb la resplandor de la seva grandesa, no tenien ni poc ni molt de compassió pels desvalguts, pels pobres, pels malalts. D'Egipte, de Grècia, de Roma, no sabem res en aquest sentit que ens aconsoli. Atenes, per exemple, mantenia els soldats inutilitzats per la guerra. Però, si estaven malalts, ja no en tenien cura d'ells. Pels pobres en general, res. Els espartans consideraven a aquests desgraciats com éssers perjudicials a la societat. A Roma, tanmateix, algunes cases riques ja assistien llurs esclaus, vells o malalts, en la cambra que tenien per a tal objecte, anomenada *valetudinària* o *infermeria*¹.

Però un gran dia s'escampà des del Calvari sobre la terra, com una fresca rosada, la nova *Llei d'Amor*, que féu germans a tots els homes. I

¹ *Enciclopedia Espasa.*